

ZÁKLADY REDAKČNÍ PRÁCE

Mgr. Jitka Lanšperková

1. 11. 2019

Zpětná vazba k rozhovorům

- Pozor na titulky
- Hrajte si více se slovy – **nepišťte tak, jak mluvíte**
- Preferujte kratší věty před delšími
- Pozor na strukturu a přechody mezi jednotlivými tématy
- Když něco dotazovaný neřekne, neznamená to, že byste to nemohli doplnit. Typicky vynechá profesi u svých kamarádů, ale čtenář netuší o koho jde. Např. neřekne, kdo je to Pavla Kubečková

Doporučení jak se zlepšit

- Čtěte
- Čtěte
- Čtěte

- Cvičte si slovní zásobu, hra s asociacemi

Tik Tak Bum

Tik Tak Bum

- Řekněte slovo, které je nějakým způsobem spojené s daným prostředím a předejte „bombu“ sousedovi
- Řekněte slovo, která má danou slabiku na daném místě (začátek / prostředek / konec)

Popisování slov kolegovi

- Hra Alias
- Hrajete ve dvojicích/trojicích
- Jeden popisuje slova na kartičkách, druhý hádá
- Časový tlak

Redakce

- Co to je redakce?

Kdo jsou členové redakce?

Kdo jsou členové redakce?

- Šéfredaktor / editor
- Editor / šéfredaktor / vedoucí vydání
- Redaktoři
- Grafik / sazeč
- Korektor
- Webmaster
- Správa sociálních sítí
- Office manažer
- Ekonom
- Právník
- Vedoucí prodeje

Co dělá šéfredaktor

Co dělá šéfredaktor?

- Má právo veta
- Rozhoduje o tom, o čem bude jeho médium/redakce psát
- Je zodpovědný za bezproblémový chod redakce
- Koordinuje své redaktory a témata (spolu s editorem)
- Sám píše
- Je tváří daného média – reprezentativní funkce

Co dělá editor?

Co dělá editor?

- Je zodpovědný za obsah jednotlivých článků
- Je zodpovědný za finální podobu všech textů
 - *Editor by měl být schopný přečíst všechny texty, které pod ním vychází*
- Edituje texty tak, aby odpovídaly standardu jeho domovského média
- Spolu se šéfredaktorem koordinuje psaní textů a práci redaktorů
- Často se podílí i na administrativě
- Sám píše

Šéfredaktor x editor

- Šéfredaktor je nadřazený
- Ve velkých médiích typu HN, MFDnes, Lidovky, SME... je vždy více šéfredaktorů a editorů
- U malých médií (co do počtu členů redakce) – Cinepur, Cinema, Iluminace se tyto dvě pozice spojují dohromady

Kdo navrhuje témata?

Kdo navrhuje témata?

- Záleží na médiu
- Typicky navrhují témata redaktoři (pokud jsou freelanceři musí neustále nabízet své texty svým potenciálním editorům)
- Ale navrhují i editoři a šéfredaktoři, nebo redakční rada
 - *V tomto případě se pak hledá vhodný autor*

Cinepur

- Šéfredaktorka
 - *Jindřiška Bláhová – stará se o konkrétní rubriky:reporty, glosy, horizont, kauza, zoom, fenomén, profil, portrét, kniha*
- Redaktoři
 - *Antonín Tesař – knihy, horizont, hry, televize*
 - *Lukáš Skupa – téma*
- Příspěvatelé
- Vedoucí vydání / distribuce / předplatné
- Grafik / sazeč
- Redaktor webu
- Webmaster

Iluminace

- Šéfredaktorka, funguje jako „motor“ celé redakce, sama píše
 - *Lucie Česálková*
- Redaktoři, redigují texty, sami píší
- Redakční rada – rozhoduje o obsahu jednotlivých čísel a jeho zaměření

Běžný chod redakce v deníku (SME, MF Dnes)

■ Pondělí

- *Ranní porada pro úterní číslo a celý další týden*
- *Něco už je naplánováno*
- *Plánují se drobné a aktuální věci*
- *Redaktoři říkají na čem pracují a předkládají nová témata*
- *Editor/redaktor je schvaluje*
- *Vytvoří se plán včetně deadlinů*

Běžný chod filmové redakce - Cinepur

- Redakční rada – přítomní redaktoři a šéfredaktorka
 - *Schází se cca 6x do roka*
 - *Naplánují následující číslo a nastíní si obsah čísla dalšího*
 - *Vymyslí témata a zadají je na zpracování redaktorům/autorům*
- Autoři téma zpracují a zašlou redaktorovi v nejlepší možné podobě
- Redaktor text zrediguje/zedituje a v případě potřeby jej pošle redaktorovi na přepracování
- Text v případě pochybností schválí šéfredaktorka
- Text jde na sazbu a korekce
- Vyjde v tisku / online

Běžný chod odborné redakce - Iluminace

- Zasedne redakční rada a naplánuje následující ročník
- 4 tematická čísla
- Vypíše call for papers
- Došlé abstrakty jsou projednány redakční radou
- Poté jsou jejich autoři informováni, zda se s textem pro dané číslo počítá
- Autoři text připraví a pošlou do redakce
- Texty putují na recenzní řízení
- Recenzní řízení texty doporučí k vydání / s připomínkami / nedoporučí
- Autor text přepracuje
- Redaktor text zrediguje, případně vrátí autorovi
- Hotový text jde do tisku

Naše vlastní redakce

- Šéfredaktor – Jitka Lanšperková
- Editoři – studenti
- Redaktoři - studenti

Naše vlastní redakce

- Každý je redaktorem svých dvou textů a editorem dvou textů svých kolegů
- 1. dlouhý text - rozhovor, recenze, reportáž
- 2. krátký text - zpráva / aktualita / glosa

Jsme Cinepur nebo Kinečko

- Dodržujeme pravidla Cinepuru! / Kinečka
- Typografii – jak se píše *názvy filmů*
- Styl
- Rozsah

Harmonogram

- **Do pá 8. 11. rozmyslíme témata do čísla, které vyjde 20. 12. 2019**
- V pá 15. 11. se sejde redakční rada s členy redakce a témata si schválí
 - *Jak napsat dobrou recenzi?*
- **Do st 20. 11. vzniknou první verze 1. textů**
- V pá 22. 11. provedeme první editaci 1 textů
- **Do 27. 11. první verze 2. textů**
- V pá 29. 11. provedeme první editaci 2. textů
- **Do st 4. 12. vzniknou druhé verze 1. a 2. textů se zapracovanými připomínkami**
- V pá 13. 12. Uzávěrka časopisu a příprava jeho vydání
- 20. 12. rezervní týden pro případ nedodržení termínů

Úkol na pátek 8. 11.

- Promyslete si témata pro své budoucí texty a stručně je sepište
 - *Pošlete tedy téma pro 1. dlouhý text (rozhovor, reportáž, kritika)*
 - *Pošlete tedy téma pro 2. krátký texty (zpráva, aktualita)*
 - *Vždy nabídněte 2–3 témata, aby měl šéfredaktor z čeho vybírat*
- Soupis pošlete vyučující do pátku 8. 11. do 10:00 na e-mail

Reportáž

- Co to je?
 - *Výpověď konkrétního zážitku, která na základě přesných a dokumentárních faktů vyobrazuje skutečnost (Osvaldová, Halada, 2007)*
 - *Způsob, který přenesení čtenáře někam, kde nikdy nebyl a nejspíš nikdy nebude*
 - *Psaná reportáž je umírající žánr – proč?*
- Funkce reportéra:
 - *Popisuje děj na základě osobního svědectví, dojmů a pocitů*
 - *Realitu však **NEZKRESLUJE***
 - *Využívá fakta*
 - *Je zástupcem čtenářů*

Reportáž

- Klíčová je **přítomnost** reportéra na místě dění
- Reportáž je **VŽDY** z první ruky – nikdy ji nelze převzít tak, jako se běžně děje u zpravodajství

Kompozice reportáže

- Vhodný titulek
- Úvod, který vtáhne čtenáře do děje, vzbudí napětí a zvědavost, často má podobu „in media res“
- Vlastní stať / tělo předkládá hlavní fakta a důležité detaily, nechává promlouvat aktéry (citace, parafráze)
- Závěr obsahující pointu nebo dokonce návaznost na začátek

Důležité kompoziční prvky

- Dynamika
 - *Např. střídání dlouhých a krátkých vět (vzpomeňte si na rozhovor)*
- Důraz na detail
 - *„neříkej, ale ukaž!“, detaily používáme jsou-li pro popisovanou skutečnost důležité nebo charakteristické*
- Jazykové prostředky
 - *Tvořivý, originální a expresivní jazyk, který má blízko k uměleckému stylu*
 - *Metafory, metonymie, přirovnání*

Příklady reportáží

- Cinepur
 - *Festivaly*: <http://cinepur.cz/list.php?section=32>
 - Benátky <http://cinepur.cz/article.php?article=4718>
- Alarm
 - *Hrdinové kapitalistické práce*, Saša Uhlová
 - <https://a2larm.cz/2017/09/hrdinove-kapitalisticke-prace/>